

Vereniging Vrienden Martinikerk

Jaarverslag 2016

In het jaar 2016 heeft het bestuur opnieuw diverse initiatieven genomen en ondersteund. Dit is mede gebeurd met het oog op activiteiten in 2017, als we het 35-jarig bestaan van onze mooie vereniging gaan vieren.

De samenwerking met de Stichting Martinikerk Groningen (SMG) is hecht en goed. Dit blijkt uit het gezamenlijke Sint Martinusberaad en -activiteiten waarbij ook de Koninklijke Vereniging voor Volksvermaken, de Protestantse Gemeente Groningen en, niet te vergeten, de Stichting Martini Beiaard Groningen (SMBG) betrokken zijn.

Onze activiteiten en bevindingen zijn de volgende:

Algemene vergadering

De algemene vergadering op 16 april is bezocht door zo'n 25 leden. Het verslag van de algemene vergadering d.d. 28 maart 2015 werd goedgekeurd.

Financieel Jaaroverzicht

Na controle door de leden van de kascommissie doet mevrouw B.J. Drent-Dijk verslag. Zij prijst onder meer de penningmeester en het is dan geen verrassing dat de jaarrekening 2015 door de ledenvergadering wordt goedgekeurd. Decharge vindt plaats. De kascommissie voor het jaar 2017 zal bestaan uit de heren Bakker en Haaksman.

Contributies en leden voor het leven

Ondanks herhaalde verzoeken om betaling van de contributie over 2015 hebben wij 11 leden moeten uitschrijven.

Dit heeft consequenties gehad voor het totaal (zie verder paragraaf "Vriendenaantal"). Het aantal leden voor het leven is in 2016 op 10 gekomen. Verder hebben 8 leden gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een periodieke gift voor tenminste 5 jaar te geven.

Zoals bekend, is in 2015 bepaald dat het lidmaatschap voor het leven tenminste € 500 bedraagt voor leden van 50 jaar en ouder. Daaronder wordt het minimum verhoogd met € 100 voor elke periode van 10 jaar dat iemand jonger is.

Commissie van Beroep

De Commissie wordt jaarlijks benoemd. Bij een statutenwijziging zal een langere periode worden opgenomen.

Herbenoemd werden de leden Ineke Saan-Noordhof, Aeiko de Jager en Ite Wierenga. In 2016 is niemand geschorst of verwijderd.

Bestuurssamenstelling

Het is het bestuur gelukt om één nieuw bestuurslid te vinden en wel Herma van Boetzelaar-Wormgoor. Er blijft altijd behoefte aan nog een nieuw bestuurslid. Suggesties van leden worden zeer op prijs gesteld. Dit temeer daar Michiel Witkam heeft aangegeven zich niet meer beschikbaar te stellen.

In 2017 zijn aftredend: Tineke de Danschutter, Jan Visser en Gert Zuidema.

In 2018: Jan Derksen.

Beleidsplan 2016

Het plan krijgt instemming en wordt daarmee goedgekeurd.

Beschermheerschap

Op 1 april 2016 is de vorige Commissaris van de Koning, de heer Van den Berg,

vertrokken. Tot nu toe was het de gewoonte dat aan de nieuwe Commissaris werd gevraagd om beschermheer te worden. Het bestuur stelt voor deze functie af te schaffen. De vergadering stemt daar mee in.

Stand van zaken vanuit de SMG

De voorzitter van de SMG, Jaap Wolters, geeft verslag van de exploitatie en de situatie van de kerk. Er is een positief saldo in 2015 van ongeveer € 100.000. Men heeft plannen voor de hoofdingang onder de toren, en over een doorzichtiger scheiding tussen schip en koor om zo de prachtige secco's van verre zichtbaarder te maken.

Er wordt onderzocht of het mogelijk is vloerverwarming aan te leggen in het koor. De aanpassing van de toiletten en een kleine keuken in het Boter- en Broodhuisje is gebeurd. Een verbouwing van de keuken naast de kapel wordt binnen afzienbare tijd gepland.

Over de opgetreden scheuren in de kerk geeft de voorzitter aan dat het overleg met de betrokken instanties moeizaam gaat, maar niet onwelwillend.

Aan hem wordt gevraagd of de SMG in 2020 aandacht zal schenken aan het 800-jarige bestaan van het Romaanse deel van de Martinikerk.

Jaarlijkse lezing

Na de jaarvergadering heeft drs. Jasper Huis in 't Veld een lezing gehouden over "De opgravingen aan de oostwand van de Grote Markt n.a.v. de bouw van het Groninger Forum". Een uitgebreid verslag van deze lezing is te vinden in Miniatuur 2 van juni 2016, jaargang 20. Circa 50 personen woonden de lezing bij.

Modderman-toonstelling

Op 30 juni opende de SMG de tentoonstelling "Schoonheid van religie" van Egbert Modderman. Deze tentoonstelling met schilderijen (die allemaal verkocht zijn!) bleek qua bezoekers (bijna 10.000) net zo succesvol als de drie eerdere tentoonstellingen. Het schilderij van Sint Martinus dat aan de noordwestzijde van het schip hangt is van zijn hand.

Website VVM

De VVM heeft nu een eigen website waarop de verplichte ANBI gegevens zijn opgenomen. Nieuwe leden kunnen zich via de website aanmelden.

Open Monumentendag

Op 10 september waren wij met een stand aanwezig in de kerk. We hebben twee nieuwe leden geworven en vijf cd's verkocht.

Dag van de Groninger Geschiedenis

De VVM was op 8 oktober aanwezig. De gehele dag door was er contact met diverse geïnteresseerden. Er zijn geen nieuwe leden geworven. Wel is er voor € 60 aan 'producten' verkocht.

Evenals bij Open Monumentendag hadden we een gezamenlijke stand met de SMBG.

Het Martinusberaad, Sint Maarten en de Sint Martinusdagen

Dit jaar hebben wij opnieuw de Sint Martinusviering op 11 november samen met andere organisaties georganiseerd, uitgebreider dan in 2015. Samen met vooral de Koninklijke Vereeniging voor Volksvermaken, de Protestantse Gemeente Groningen, de GSV, de SMBG en andere bij de Martinikerk betrokkenen.

Een specifiek onderdeel voor de VVM is ons jaarlijkse Sint Maartensconcert. Dit keer was de organist Eeuwe Zijlstra. Voor het concert is samengewerkt met de Stichting Martini Beiaard Groningen, waardoor het een gezamenlijk optreden was van orgel met de beiaard in d' Olle Grieze. Beiaardier en organist werden gezamenlijk in de kerk via grote schermen getoond. Behoorlijk uniek. De film zelf en het geluid bij de film bleken van uitzonderlijk goede kwaliteit.

De Groningse Schoolvereniging was voor de derde keer aanwezig. In opdracht van onze VVM heeft de stadsdichter Kasper Peters met zijn vader Ton, en met Anne Caesar van

Wieren en Eva Waterbolk als componisten, een nieuw Sint Martinuslied geschreven (zie einde jaarverslag). Dit lied is vertolkt door het GSV-koor. Reacties vanuit het publiek waren lovend. In totaal hebben ongeveer 250 personen onze muzikale uitvoering bezocht en € 330 als gift achtergelaten.

Later in de middag was er de traditionele, oecumenische Vesper, verzorgd door de Raad van Kerken Groningen, samen met de Syrisch-Orthodoxe Christengemeenschap.

Naast het concert is de VVM aanwezig geweest bij de uitreiking van voederbieten op 29 oktober. Voor de traditionele voederbietenlampionnenwedstrijd zijn onder de Groningse schooljeugd meer dan 1.500 voederbieten uitgereikt. De kinderen zijn uitgedaagd daar een fraaie Sint Martinuslampion van te maken. Allen konden de koekjes proeven, gemaakt uit de pulp van bieten, die door een banketbakker waren gemaakt. Volgend jaar wordt het recept via internet verspreid.

Op woensdagmiddag 9 november vond de prijsuitreiking plaats in het koor van de Martinikerk. Na de prijsuitreiking was er een benefietdiner voor verscheidene organisaties die bij de Sint Martinusactiviteiten zijn betrokken. Een deel van de bijdrage voor diner en drankjes is bestemd voor de Open Hof, opvanghuis voor dak- en thuislozen. In de kapel van de kerk zaten 31 gasten aan tafel.

Op donderdag 10 november is 's avonds – in een besloten setting – een ganzenmaaltijd aangeboden aan thuis- en daklozen. Deze maaltijd werd geserveerd in het schip van de Martinikerk, waarbij kroonluchters van voederbieten extra sfeer gaven. De maaltijd is een initiatief van de VVM en werd georganiseerd in samenwerking met o.a. de SMG, de Doopsgezinde Kerk en het Feithhuis. De Doperse Dis, het Leger des Heils en medewerkers van de Nieuwe Kerk waren betrokken met vrijwilligers. Financiële ondersteuning is gekregen van de Commissie van Spijsuitdeling. De ganzenmaaltijd kende 61 bezoekers die door medewerkers van Het Feithhuis en vrijwilligers werden bediend. De niet-bestede gelden voor de maaltijd worden doorgegeven aan de Doperse Dis.

Eetcafé De Gans bood in november de gasten specifiek een – door ons geschreven – verhaal aan bij de ganzenmaaltijd.

Op de avond van 11 november was er – in aanwezigheid van onze burgemeester – het evenement over jongeren in Groningen "Sint Martinus' Pronkjewailn". Deze jongeren krijgen niet alles in de schoot geworpen. Veerkracht werd getoond door dans, poëzie en beeldende kunst. De avond was zeer bijzonder en de kerk was vol. In het Dagblad van het Noorden is hieraan op 14 november aandacht geschonken.

Stichting Martini Beiaard Groningen

Op 10 november 2015 is tijdens een overleg besloten om tot meer samenwerking te komen. In 2016 is besloten dat de wederzijdse voorzitters aanwezig zullen zijn bij elkaars bestuursvergaderingen.

De SMBG is in 2016 nauw betrokken bij de Sint Martinusactiviteiten op 11 november (zie hierboven). Gezamenlijk en met de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden werken we aan een 3D-scan van kerk en toren. De aanpak zal tot activiteiten leiden t.b.v. ons 35-jarig bestaan op woensdag 12 juli 2017.

Samen met de SMBG is er eind 2016 een educatie-pilot begonnen om kinderen/scholen meer van de kerk te laten zien. Hiervoor is € 1500 subsidie verkregen van de Provincie. De SMBG draagt € 1000 bij en de VVM zal de entreekosten betalen per kind dat meedoet.

Bestuurlijke punten

Verrijking Martinikerk

Samen met de SMG en SMBG zoeken we naar een betere presentatie van schilderijen en andere elementen in de Martinikerk. Ideeën zijn aangereikt en worden onderzocht. Een belangrijke ontwikkeling hiertoe zien wij in de 3-D-scan van kerk en toren (zie daar).

VVM-bijdragen aan de kerk

- Voor de renovatie van het orgel hebben we € 7500 bijgedragen. In 2016 bleek het toch een groter probleem. Daarom draagt de VVM, zoals eerder afgesproken, nogmaals € 7500 bij.
- De bijdrage aan een boek over het orgel van de Martinikerk zal worden aangehouden, omdat een sponsor van het boek zich heeft teruggetrokken.
- Fotografie. Met foto's van de Sint Martinus-festiviteiten in 2015 zijn eind 2016 vier banners gemaakt die te gebruiken zijn voor promotieactiviteiten.
- In overleg met de SMG wordt geen geld gereserveerd voor de restauratie van het schilderij van Cornelis Jetses dat in de kooromgang hangt. Een beslissing hierover is door de SMG op 7 december 2016 genomen in het jaarlijkse gesprek met ons.

Dodenlichtnis

In samenspraak met de SMG zal worden getracht een oude traditie te laten herleven. In de dodenlichtnis - aan de noordkant van de kerk, op de hoek van de kapel - brandde in de tijd dat het Martinikerkhof nog daadwerkelijk een kerkhof was dag en nacht een kaars, om kwade geesten te verjagen. Sinds 1828 vinden er geen begrafenissen meer plaats. Maar er is een idee om in die nis (soms) een lampje te laten branden

Vriendenpas

Begin 2018 zal een nieuwe pas aan de leden worden toegezonden.

"Oorkonde" bruidsparen

Met ingang van 4 april 2016 krijgt elk bruidspaar een brief en een toelichting op de activiteiten van de VVM. Het bruidspaar krijgt Miniatuur en een gratis lidmaatschap voor één jaar. Op deze manier hopen we nieuwe Vrienden te werven.

In 2017 zal een evaluatie plaatsvinden.

In 2016 hebben 16 bruidsparen een gratis lidmaatschap gekregen.

Digitale communicatie met leden

Nieuwe leden wordt bij aanmelding gevraagd een e-adres in te vullen. Op deze wijze hopen we niet alleen kosten te besparen, maar ook snel en efficiënt met de leden te kunnen communiceren. Ruim 200 leden hebben tot nu toe hun e-mailadres opgegeven.

Glas-in-loodramen zuidzijde

Met de glas-in-lood-kunstenaar Peter Broekhuizen is in 2016 verder gewerkt aan een voorstel om invulling te geven aan de drie lancetramen boven de rouwdeur aan de zuidzijde van de Martinikerk. Bij het ontwerp is ook Henk Helmantel betrokken om zijn visie hierop te geven. De SMG en de kerkrentmeesters hebben met een aangepast voorstel ingestemd. Na gesprekken met de gemeente Groningen is op 26 oktober een bouwaanvraag ingediend. Deze aanvraag werd door de gemeente in orde bevonden.

Miniatuur

Ons blad is ook dit jaar driemaal verschenen.

De totale kosten voor Miniatuur zijn binnen de perken gebleven, mede dankzij onze penningmeester. De verzending van Miniatuur werd gecombineerd met de uitnodiging voor de jaarvergadering, de tentoonstelling en de Sint Martinusviering.

In 2017 zal een extra nummer van Miniatuur verschijnen met het oog op ons 35-jarig bestaan.

Website

Vanaf begin 2016 hebben wij een eigen website met informatie over de vereniging, onze activiteiten, de geschiedenis van de kerk en de verplichte gegevens voor de ANBI status. De in 2015 en 2016 verschenen nummers van Miniatuur zijn op de website te lezen of te

downloaden. Nieuwe leden kunnen zich aanmelden via een digitaal formulier en daarvan is al een aantal keren gebruik gemaakt. (<https://www.vriendenmartinikerk.nl>)

Voorbereiding 35 jaar VVM

Het bestuur heeft het volgende voor ogen bij de viering van het 35-jarig bestaan van de VVM op 12 juli 2017: een gezamenlijke presentatie van SMBG en VVM van het 3D-project. Vervolgens worden de glas-in-loodramen gepresenteerd en de (zeer waarschijnlijke) botten van Wessel Gansfort zullen - nu zichtbaar - gelegd worden aan de zuidwestkant van de kerk.

Op vrijdag 8 september zal er een speciaal orgelconcert worden verzorgd.

Vriendenaantal

We hebben in 2016 ons ledenbestand opnieuw bezien op daadwerkelijke en niet-betalende leden.

In het staatje hieronder is dat, naast andere mutaties, te zien.

Aantal leden per 1-1-2016	637
Bij: nieuwe leden	16
Bij: bruidsparen in 2016	16
Af: overleden	11
Af: opgezegd	19
Af: uitgeschreven	12

Aantal leden per 1-1-2017	627

Onze inkomsten zijn verminderd, want in 2016 hebben we ongeveer € 1.750 minder binnengekregen dan in 2015.

Kortom, financieel mogen we niet geheel ontevreden zijn. Naar het aantal leden sec gekeken, willen we graag meer.

(jan derksen, vz.)

Lied voor 11 november

Tekst: Kasper Peters en Ton Peters
Muziek: Anne Caesar van Wieren en Eva Waterbolk
Arrangement: Marcel den Os
Oktober 2016

Goedenavond, heeft u even
een momentje in uw leven
voor een lied over Sint Maarten
die zijn jas in tweeën sneed

en de helft heeft weggegeven
aan een man die armoe leed,

aan een arme oude Stadjer
met de hemel als zijn dak
en als enige bezitting
diepe gaten in zijn zak

NB

Overigens is het bestuur nog steeds van mening dat de hoofdingang onder het orgel weer in gebruik moet worden genomen.